

Евген Гуцалю.

ФІКЦІЯ НАЦІЇ І НАЦІОНАЛЬНОЇ НЕЗАВИСІМОСТІ.

(Продовження.)

Дивитися крізь окуляри "независимости", крізь окуляри "самостійності" та "незалежності" — це інше, ніж бути неможливим. Німецький робітник знав, що коли впаде Німеччина, то впаде і Кривий Ріг, то впаде вивіз машинної продукції, стануть заводи і війська, робітник буде гинути з голоду. Ось нині наслідком вивозу в Німеччину більше трох мільйонів безробітних, які примиряються з голодом. І робітник йшов на війну. Так само мусіли йти робітники Франції, Англії і т. д. і хоч робітники Німеччини на ділі билися за інтереси своїх капіталістів, то рівночасно билися за свої інтереси, за інтереси вільного німецького вивозу, за інтереси школи (хоч не їх), університету і т. д., вони билися за "независимость" Німеччини, бо незалежність, абсолютно вимагає цього.

Так само маєтеся річ з англійськими робітниками. Бо згубити Англію свої колонії, то згубити свій ринок сировини і згубити ринок своїх промислових продуктів, а тоді стануть англійські заводи і англійські робітники будуть гинути з голоду.

Те саме думали Французи і другі "независимі".

Коли би навіть і держави були комуністичними, отже коли би продукція лежала в руках робітників і лише вони хіснувалися тим, то і тоді комуністичні держави мусіли би вести війну зі своїми "независимими" сусідами, хоч би ті сусіди були також комуністами. Бо кожда незалежна держава мусить мати ринок збуту і ринок закупки. А що ще більше: Одна "незалежна" комуністична держава старатися стримувати поступ техніки у других народів-комун на те, щоб ті менше культурні могли продукувати та мусіли забирати її продукти.

Коли би я був англійським робітником а мене хто кликав до комунізму під кличем "независимости" і "самостійності", то я не пішов би на той клич, бо коли Англія проголосить незалежність Індії, Египту, Ірану і т. д., то англійські заводи замкнуться за мене а я або мушу вимандрувати з краю або примиритися з голодом. Через те не треба дивуватися, що до нині англійські робітники ніколи не піднесли клика визволення англійських колоній і ось нині, коли Ірландія кривавить ся за свою незалежність, то англійські робітники, котрі одним махом можуть зробити Ірландію незалежною, до цього не зробили того. Будучи англійським робітником, треба бути ворогом незалежності Росії, України, Польщі і т. д. бо незалежність, хоч би навіть комуністична, означає для него смерть або еміграцію.

Нині страшна світова війна нам за плечима вже. В обороні "независимости" впаде близько десять мільйонів голов. Німеччина побита. Її ринок обкопаний. Побідились Французи, Англії, Америку, Італії і Бельгії і т. д. ликують і святкують побіду. Їх незалежність встановлена. Австрія розлетілася в кусні. Польща освободилася. Чехія стала незалежною державою. Сербія виростає до величини великих держав. Румунія подвоїла ся. Алязія і Лютеранія вибавлені. Литовці, Лотвиші, Естонці і Фінляндці грають якусь там роллю в міждержавному театрі. Словом, незалежність можна сказати, що досягнули свій ідеал, свій рай.

А як виглядає біліс на праціючих масах всіх незалежних держав?

В Англії святкують углекопи, бо немає куди позбавити ся вугля. В Англії і Америці локат ткацьких робітників. У Франції, Італії, Бельгії безробітні. У всіх новоповстаних незалежних, як ось Польща, Чехія, Латвія, Фінляндія і т. д. небагато, голод, безробіття. І як те могло стати ся? Та ж ви, робітники боролися і вибороли незалежність, а тепер не маєте що їсти і не маєте праці в тих незалежних державах?

Ні, робітників не можуть нічого мати із так званих незалежних, бо кожда держава, яка би вона не була, коли вона є незалежною, то вона є лише спільною власністю продукційних засобів так само, як є Крупна спілка, як є Шнайдерова спілка, як є Сипарська спілка в Канаді і т. д. І коли робітники борються ту "незалежність", то вони борються своїх панів, борються чужу не свою продукційну власність, вони є лише кокаціями в конкуренційно-анархістичній господарстві капіталістів. А коли їм здається, що вони борються "незалежність" і то свою незалежність, то вони борються тоді докишкості вітраки, борються фікцію, вони побивають ся так, як жабрак за короною, що сніла ся йому на його голові.

Безробітні в Німеччині не повинні сумувати ізза того, що Німеччина вишила побідою з бою, бо таку саму долю переживають робітники побідоносних держав. Зате всі робітники, так побідоносні як і побідоносних держав повинні сумувати, що вони ще до нині не зрозуміли того, що незалежність є такою фікцією, як є фікція нації, і що ще до нині не зрозуміли клича Маркса і Енгельса: "Робітників всіх країн, єднатесь!"

Ліше ізза фікції "независимости" пішли соціалісти на світову війну і тою самою фікцією можна робити також комуну. "Незалежність" є фразою буржуазної ідеології. Кождий чоловік в економічному, а тим самим в духовному житті є залежний від других. Розходиться це лише про те, як він є залежний, — чи яко визискуваний від таланаса, чи яко таланас від

визискуваного, чи врешті є лише залежний від певної обов'язкової кількості праці. В першому випадку є бесіда про залежність робітника від капіталіста, в другому випадку є бесіда про залежність капіталіста від робітника, а в третьому випадку є бесіда про залежність не від одного або кількох а від цілого суспільства. Коли би усійно можна було дати примір на ту третю залежність, то можна її стрінути нині, — але виразно кажу: усійно, — в урядничій сфері капіталістичних держав. І кождий працюючий повинен стрімити до тої третьої залежності, до такої перетворення господарського ладу, щоб кождий був залежним лише від певної обов'язкової, мінімальної, хосенної кількості праці для суспільства. До такого ладу стрілять лише одні комуністи всіх країн.

Коли немає незалежних людей, то тим менше немає незалежних держав ані націй. Аж надто добре видить те кождий на теперішніх державах і на їх господарстві. Хочим на примір незалежним Англію. З буржуазної незалежності Англії не мають нічого англійські робітники, — а вони є більшостю англійської нації. Капіталісти Англії мають копальні, мають фабрики, мають варстати, а робітники, тобто більшість англійського суспільства, мусять працювати під їх диктат. Робітники продукують а капіталісти вивозять ці продукти куди захочуть, не питаючи про те робітників. А вивозити мусять, чи хочуть, чи ні, бо не будуть мати сировини з других країн. Вивозачи, спекулюють так, щоб обдурити, щоб визискувати другі країни. Отже обдурять своїх і обдурять чужих. А коли захочуть, то можуть бойкотувати других сусідів, як те роблять із Совітською Росією. — Припустім, що завтра буде Англія комуністичною але лишиться ся незалежною. Що-тут зміниться? Зміниться тільки те, що Англії не будуть обкрадати себе, але будуть мати засоби на те, щоб обкрадати або бойкотувати сусідів. Таким чином одні народи будуть багатіші а другі бідніші, одні народи будуть панями а другі паріями. Чи того хочуть робітники?

Капіталісти, буржуї, приватні власники продукційних засобів конче потребують незалежності (лише фрази), бо їм треба митових законів на тероризоване сусідів, бо з незалежності держави вони виводять право незалежності власного посідання і навпаки, а далі треба їм морального оправдання на вдержуване великої армії, мовляв, яко захисту незалежності держави а на ділі на грабленні робочих мас і т. д. але при чім тут незалежність у робітників, котрі не мають нічого крім своєї фізичної сили, десятих пальців і здорової голови?

Лише один колектив, лише одна комунна на цілій земній кулі може дати робітникам реальну свободу без залежності від клік, від поодиноких людей, з мінімальною залежністю від мінімальної кількості хосенної праці для суспільства. Але зате робітники мусять зречи ся буржуазного розуміння нації, незалежності нації і держав, зречи ся плеємінного рудіменту приватної і плеємінної власності, зречи ся шкідливих фікцій, які на ділі не існують для них, зеднати ся зі всіми робітниками цілого світа в один колектив праці і звалити капіталістичний лад.

З упадком капіталістичного ладу, капіталістичного способу господарства, і із заведенням комуністичного господарства національна культура і культура взагалі буде мати зовсім нові черти. Комуністичне господарство скидає повневолене не лише від народу до народу, але також в нутрі самого народу. А тому, що мова є засобом порозуміння в праці, є засобом в науці, яка є безумовно потрібною в техніці господарства, і тому, що інтересом комуністичного господарства є найвище, то рівночасно мусить поставити всі культурні потреби кождої мови як найвище, — а тим самим всі потреби, яких вимагає розвиток кождої мови, мусять і будуть задоволені. Для всіх суспільством без різниці на мову. Для повноти господарства треба повноти ступня розвитку кождої мови, а з мовою треба розуміти науку, штуку і техніку.

Риси культури кождого народу змінюються. Забудуть ся пісні з тугою за волею, але ї забудуть ся пісні про героїв інших націй, не буде осмілювати ся кривда повневоленних, бо не буде її, і пісні з таким змістом не знайдуть би зрозуміння. Богато традиційних звичаїв відпадає, бо не будуть мати вони ніякого символічного значіння. Ноша приносиває ся до ступня техніки і господарських потреб. Історія висвітлює минувшину в правдивих її красках і богато того, що було внесле і чаруюче покаже ся неварним пошануванню і пошесті. Богато складників національних культур зліють ся в спільну рису всего людства а те стане містком до злиття націй в одну висшу одиницю: люди, чим ми до нині ще не були.

Певно, що розвиток господарства і техніки доведе колись до великої змішки народів і мов, а внесе одну мову на домінуюче становище, але це станеть ся поволі і без шкоди в загальній культурі людства. На потіху національних шовіністів треба сказати, що тою домінуючою мовою не буде жадна із теперішніх мов ані ніяка штучна мова, а буде нею новий діалект, що повстане сам собою зі всіх теперішніх мов шляхом флюктуації і винишки на народів, шось приблизно на той лад, як повстал англійська мова, що ніби германська а має елементи всіх мов, які є на світі.

(Кінець буде.)

ЗЕМЕЛЬНА ПОЛІТИКА НА УКРАЇНІ.

Нігде земельне питання не набирає такого великого значіння, як в Росії взагалі й на Україні зокрема. В країні, де 85% населення працюючих біла земля, в країні, яка є жерелом сировини, яка посилала на європейські ринки до війни шось біля пів мільярда пудів хліба — в такій країні земельне питання є завданням першорядної державної ваги.

Завдяки тому, що Україна, відмінивши від Росії, котра встановила в себе міцний революційний лад, була на протязі трох років невпинної громадянської війни театром військових подій — земельне питання лишило ся остаточно і досі не розв'язаним. Зміна влад не дала селянському населенню певності в остаточному закріпленні за ним землі колись негосподарських господарств. Вона привела лише до розкрадання та зруйнування культурних господарств, породистих худоб, цукрових заводів, та знищення лісів, до зменшення посівної площі, що дійшло в деяких українських губерніях до 60%, до занепаду продуктивності праці — одним словом відкинула Україну назад і привела її до такого економічного стану, вийти з котрого можна лише після років упертої праці та напруженого зусилля вої. Німецька окупація, петлюрівщина, скоронадщина, денікінщина, махнівщина — що змінювала одна другу по черзі та привела до розвитку професійного бандитизму, що виховала кадри людей, котрих єдиним жерелом існування була громадянська війна — зробили те, що жадний закон, виданий радянською владою підчас її перебування на Україні в інтересах працюючих мас — жадного разу не був цілком здійснений і проведеним на місцях. І треба отверто признати, що на Україні всі наші закони ковали ся по поверхні і змітали ся черговим нападом нового отамана, гетьмана або білогвардійського генерала — раніш, чим доходили до низів селянських мас.

При таких умовах — радянська влада, повернувшись в третє на Україну, мусіла в області земельних відношень довести жовтневую революцію до кінця, знищити поміщицьку земельну власність, що залишилась в рідких відмілах, не вважаючи на давніші декрети та постанови. Помилка радянської влади в минулому році якраз була в тому, що розпочато було утворення висшних соціалізованих відмін господарства — як сільсько-господарських комун та радхозів, тоді, коли ще не покінчено було з пережитками кріпачства в земельних відношеннях, а маєтковою владою поміщика над селянином. При умовах поміщицького земельного володіння, селянство в минулому році розцінювало змагання уступлення сільсько-господарства, як нову форму "державно-комуністичної" неволі. З 15 мільйонів десятин посівної землі, що належала церквам, монастирям та поміщикам, радянська влада призначила в минулому році 2 з половиною мільйона під цукрові плантації і 634 тисячі десятин під радянські господарства, і цього було досить, щоб глитайські шари села підняли галас проти "комун", що відбирає у селян землі. Забули про те, що радянською владою передано до користування українського селянства 12 мільйонів десятин. Низка повстань показала, наскільки село було відірване від радянської влади, наскільки незрозумілі для нього її заходи щодо землі. І сей досвід повинна була взяти до уваги радянська влада.

Новий земельний закон Всеукраїнського Ревкому з 5-го лютого і оголошені за ним інструкції Наркомзему, мали, в порівнянні з попередньою земельною політикою, ту особливість, що вони, по перше, зрікали ся практики надто спільного, механічного надання радянських господарств та сільсько-господарських комун, що вони ставили першим завданням знищити пережитки "панщини", а друге, що вони перенесли практичне здійснення закону на самодіяльність самих мас, покладаючи на місцеві земельні відділи турботу щодо притягнення селянства до участі в земельних будівництвах.

Зараз, коли після чотирох місяців весняної кампанії щодо земельного устрою, ми підраховували перші ітоги нашої земельної політики, можна з спокійною душею зазначити, наскільки шлях, взятий радянською владою щодо земельного питання, в цьому році був правильним. Перед пишущим рядки є чимала купа сводок, як військових, так і господарських місцевих влад, докладів в Ц. К. партії, партійних організацій і в жадному з них ви не знайдете повідомлення про те, що наша земельна політика викликає незадоволення на місцях. Тим часом ці відомості обхоплюють якраз ті райони, де повстанська стихія лютувала в минулому році з найбільшою силою, де вона ще й зараз бється в останніх корчах. Сотні безпартійних селянських конференцій і губерніальних та повітових, незалежно від якого класового складу, однодушно виставляють новий земельний закон.

Та й чи могло-б селянство ставити ся інакше до земельного закону? Адже, коли взяти на увагу, що 4½ мільйонів селянських господарств містились на площі в 20 міль. десятин, то за новим земельним законом наділи в українських селянській більшості ся майже в двічі. По окремих губерніях, як, наприклад Тавричеська, Катеринославська, Херсонська, се побільшене привело до утворення міцних селянських господарств від 10—15 десятин землі. В таких районах, як, Подільщина, Київщина, Волинщина, Чернігівщина, де земля була дуже рідкою, селянське господарство в середньому мав мати в своєму розпорядженні площу від 5—7 десятин. В той самий час виявилось, що всі опаски, котрі виникали при виробленні земельного закону, що теперішній курс земельної політики порушить нашу цукрову промисловість, знищить культурно-зразкові центри сільського господарства — не мали підстав.

Згода з селянськими масами, яка є основою нашої земельної політики при визначенні земельних площ, необхідною для зацїлення під цукрові плантації та зразкові радянські господарства, дали сприятливі наслідки. До цього часу шось до 1½ мільйона десятин закріплено за заводами та радянськими зразковими господарствами. В кождій волості селяни залишають добровільно в середньому до зразкових господарств і досвідчених станцій — до 200 десятин. В цілій низці повітів багаті землею губернії, як, наприклад Катеринославська, ся норма на волость підвищена до 500 десятин, по почину селянських зїздів та конференцій.

Товариші, які докоряли нашу земельну політику за занадто стрий зворот від торічного захоплення "хлібними фабриками", до роздроблення земельної власності та повернення до індивідуального селянського господарства, робили ту саму основну помилку, що і занадто ретельні прихильники закону з 5. лютого, які дивились на нього, як на кінець ступінь земельного будівництва робітничо-селянської влади. Вони забували, що закон з 5. лютого на Україні, також як в свій час земельний закон з 28. жовтня 1917 р. в Великій Росії — були лише певними віхами в земельній політиці радянської влади і дбали виключно про сполучення всіх мас селянства до боротьби за знищення поміщицької власності на першій ступіні революції на селі. За жовтневою добою земельного будівництва в Вели-

коросії посїдавала весна 1918 року, коли почалося класове розмежування на селі, так звана "комбідська" доба в радянській земельній політиці. Ми — на передодні цього моменту і в українському селі.

Ми не можемо забути, що у нас, на Україні, крім дужого глитайського шару є ще численний сільсько-господарський пролетаріат, "безлошадна" і безінвентарна біднота, котра, без сполучення, без жорстокої боротьби з куркулізмом, засуджена на економічне повневолене глитайськими шарами села, що розросли ся за час війни та революції. До революції на Україні рахувало ся до 1 мільйон сільсько-господарських батраків та робітників цукрових заводів; 40% всіх радянських господарств не мало ні живого, ні мертвого інвентару, самий розподіл земельної власності був дивовижно нерівномірним. Безземельні, з одною оселею — складали 5% всего селянського населення України, власники мініатюрних господарств до 1 дес. складали 5%, від 1—3 дес. 25%, від 3—5 дес. складали 20%. Можна справедливо рахувати, що велику більшість населення складала біднота. Дійсні глитайські шари з 10—25 дес. землі складали всего лише 8—10% і глибоко ся в загальній масі бідняків та "середняків" населення. Звичайно, війна та революція утворили в селі нову значну перетворення різних груп на селі, але убоге селянське господарство мало змінило ся в "жовтневому переділ", який прийшов з жовтневою революцією 1917 року.

В минулому році ми захищали сїю бідноту організацією "Радхозів" та с.госп. комун, ми допомогли їй передати земельну площу та інвентар колишніх поміщицьких маєтків, ми подбали про їх сполучення та організацію око-ло 1500 "Радхозів" та 300 комун, розсіяних по Україні.

Ніяке стихійне нещасте не могло утворити більшого спустошення в радянських господарствах та комунах, як денікінський набіг. Без інвентару, без робочої худоби — Радхози були-б засуджені на паразитичне існування. Але черговим завданням радянської влади є — захищати інтереси тої бідноти, яку ще дужче зруйнувала громадянська війна і для якої наділене землею є мертвим капіталом.

Закінчивши в загальних, головних рисах кампанію по розподілі землі весною від (1920) року, ми осіли на весну майбутнього (1921) року мусимо присвятити "інвентарній" кампанії, політичній та економічній організації біднішого селянства проти глитай в боротьбі за інвентар. Робітничо-селянське урядоване, при умовах надзвичайної господарської руйни, не зможе дати нового інвентару масам біднішого селянства. Але воно має змогу і мусить допомогати більш рівномірній розкладці інвентару, який вже є.

І сю працю воно може виконати за допомогою "Комітетів неможливого селянства". Лише сітка таких комітетів, що розсієна на Україні, зможе підтримати обеззброєного бідняка. Лише вона зможе виконати в сільському господарстві завдання економічного відродження країни.

Зіпсованість с.г. інвентару, загинув робочої худоби, обезцінене грошей та відсутність постачання села крамом, привели до зменшення посівної площі в Радянській Росії. Що-ж говорити про Україну, де до всего цього додалася громадянська війна? Вже за часів імперіалістичної війни, починаючи з 1915 р., посівна площа зменшувалась ся щорічно на 6%. На Україні в осіні минулого (1919) року, при Денікін, колишні поміщицькі землі лишили ся майже незацієними. По окремих губерніях площа недосіву та загинувшого озимого засіву складає на Харківщині 5%, на Чернігівщині — 35%, Катеринославщині — 40%, Полтавщині, селі. За жовтневою добою земельного будівництва в Вели-

зачинити приблизно в 30% на Україні.

І коли зменшене посівної площі піде таким темпом і далі на Україні, то можна сподіватися, що наше українське хліборобство набере виключно споживчого характеру, що український селянин буде зацієвати лише стільки, скільки йому потрібно для прожиття його родини. А тим часом, примара світового голоду, що насунула на Європу, відомості про те, що Європа зібрала в сім (1920 — Ред.) році лише 45% ранішого врожаю — свідчить про те, що зменшене посівної площі стало явищем загальним, світовим, що боротьба за виробництво хліба повинна стати таким же життєвим завданням, як і боротьба за виробництво фабрикатів, боротьба за транспорт. Відновлене занепавшого хліборобства повинно виявити в загальний план економічного відродження країни.

Ми готуємось до обміну крамом з Європою; нашою золотою валютою, найбільш ходячою, є наш хліб. Не дати загинути сьому золоту, підвищити продукцію хліба — значить економічною подужати лукавого і хитрого ворога, який є європейський капіталізм. Не припускати з боку селянина, виробника хліба, ніякого паразитизму, ніякого "шкурництва", ніякої ліні, ксности, — се значить боротьбу капіталізм там, де він є найдужим — в сільській дрібній власності. Сі завдання мусять виконати нашіраю працюю, що лопить всі перепони на дорозі — комітети неможливого селянства, яко органи економічної диктатури на селі.

Д. Мануїльський.

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ СОЮЗІВ СІВІТА.

Який козольсальний розвиток професійних союзів в капіталістичних країнах світа, видно з інтересних чисел, опублікованих міжнародним бюро професійних союзів.

Число членів в поодиноких державах виносило:

	Кінець 1910	Кінець 1919
Вел. Британія	2,400,000	8,024,000
Німеччина	2,960,000	9,000,000
Злуч. Держави	2,100,000	5,607,000
Франція	977,000	2,500,000
Італія	817,000	1,800,000
Бельгія	138,000	750,000
Голландія	154,000	625,000
Данія	124,000	360,000
Швеція	115,000	339,000
Норвегія	47,000	144,000
Фінляндія	15,000	41,000
Швейцарія	75,000	224,000
Еспанія	41,000	211,000
Австрія	200,000	772,000
Угорщина	86,000	500,000
Чехословаччина	100,000	657,000
Канада	120,000	378,000
Австралія	302,000	628,000
Нова Зеландія	57,000	100,000
Югославія	7,000	20,000

У всіх вищевказаних державах загальне число членів професійних союзів зростало як слїдує:

Кінець року	Число членів в тисячах.
1910	10,836
1911	12,249
1912	13,341
1913	14,728
1914	13,222
1919	32,680

З 32,680,000 членів професійних союзів при кінці 1919 року було в Великій Британії, Німеччині, Злучених Державах Америки, Франції і Італії 27,000,000 членів. Особливо в центральній Європі прибуло велике число членів професійних союзів при кінці 1919 року.

В одних європейських державах число членів підвищилось з 85 міль. в 1910 році на 26 міль. в кінці 1919 року. В Росії число членів виносить около 6,000,000. В Болгарії в 1920 році було в промислових союзах 33,571. На Україні — 1,152,612 членів.

З тих членів около третина належить вже до Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів.

Червоний прапор у Варшаві.

На готелі у Варшаві, де перебуває російсько-українська претріатійська делегація, є вишений червоний прапор. Се розгнівало польські газети і вони домагають ся його усунення.

Що до ярих недосівів, можна